

WZDZ: 80 lat kształcenia i nauki zawodu

Historia Wojewódzkiego Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Szczecinie sięga pierwszych miesięcy po zakończeniu II wojny światowej. W powojennym Szczecinie szczególnie pilną potrzebą było przygotowanie wykwalifikowanych fachowców dla odbudowującego się miasta, rzemiosła, przemysłu oraz usług. Instytucja, która z czasem przekształciła się w WZDZ, powstała właśnie w odpowiedzi na te potrzeby — poprzez organizowanie kształcenia praktycznego, kursów zawodowych, warsztatów i szkół dla młodzieży oraz dorosłych.

Pierwsze lata działalności

Siedzibą Zakładu został charakterystyczny modernistyczny budynek przy Placu Jana Kilińskiego 3 w Szczecinie. Obiekt zaprojektowano i wzniesiono w latach 1928–1930 na potrzeby Szkoły Rzemiosł Artystycznych (Kunstgewerbeschule). Jego architektura nawiązywała do nurtu Bauhaus, a jednym z profesorów szkoły był znany rzeźbiarz **Kurt Schwerdtfeger**.

3 maja 1946 roku w ocalałym skrzydle budynku, przy ówczesnym Placu Przyjaźni 3, odbyło się zebranie organizacyjne poświęcone utworzeniu w Szczecinie Naukowego Instytutu Rzemiosła. Był to początek zorganizowanej działalności szkoleniowej, która w kolejnych latach przekształciła się w rozbudowaną sieć placówek kształcenia zawodowego.

15 czerwca 1946 roku odbyło się walne zebranie, podczas którego funkcję prezesa Instytutu objął **Ludwik Kuśnierkiewicz**, natomiast stanowisko dyrektora powierzono **Romualdowi Oszczakiewiczowi**. Obaj należeli do najważniejszych postaci pierwszego okresu działalności instytucji.

Lata pięćdziesiąte – warsztaty i szkoły zawodowe

W marcu 1950 roku, po uzyskaniu zgody Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego, rozpoczęto tworzenie warsztatów szko-

Takie były początki. Budynek Kunstgewerbeschule.

leniowych. Miały one zapewnić uczestnikom kursów praktyczne przygotowanie do wykonywania zawodu. W Szczecinie działały między innymi takie jak ślusarski, hydrauliczny, stolarski, mechanicznej obróbki metali, elektroinstalacyjny, przewijania silników oraz introligatorski.

Poza Szczecinem zaś, w Wielgowie – warsztat stolarski, w Stargardzie Szczecińskim – warsztat kowalski, blacharski i naprawy rowerów, w Nowogardzie – warsztat ślusarsko-mechaniczny, w Trzebiatowie – warsztat stolarsko-kołodziejski, ślusarsko-kowalski i murarski.

W 1958 roku funkcję prezesa Zakładu objął **Mieczysław Kubicki**, który kierował instytucją do 1976 roku. 1 września 1959 roku w Szczecinie przy Zakładzie utworzono Zasadniczą Szkołę Zawodową, działającą w sieci Zasadniczych Szkół Zawodowych Doksztalających Związku Zakładów Doskonalenia Rzemiosła. Był to istotny moment w historii instytucji, ponieważ działalność kursowa została rozszerzona o systematyczne kształcenie szkolne młodzieży.

W tym samym roku uruchomiono filie szkoły w Stargardzie Szczecińskim, Trzebiatowie i Nowogardzie.

Lata sześćdziesiąte – zmiana nazwy i rozwój sieci placówek

W maju 1962 roku Rada Związku Zakładów Doskonalenia Rzemiosła podjęła uchwałę o zmianie statutu. Przyjęto nową nazwę – Związek Zakładów Doskonalenia Zawodowego, natomiast działające w województwach Zakłady Doskonalenia Rzemiosła otrzymały nazwę Zakładów Doskonalenia Zawodowego.

W 1965 roku w Świnoujściu uruchomiono filię Zasadniczej Szkoły Zawodowej w Szczecinie oraz warsztaty: elektromechaniczne, elek-

troniczny i ślusarski. Oznaczało to dalsze poszerzenie zasięgu działalności Zakładu oraz rozwój szkolenia w zawodach technicznych.

W latach sześćdziesiątych warsztaty Zakładu nie ograniczały się wyłącznie do działalności szkoleniowej. Świadczyły również usługi dla ludności i przedsiębiorstw. WZDZ wykonał między innymi wyposażenie meblowe Powszechnego Domu Towarowego „Posejdon” oraz sklepu detalicznego Centrali Handlowej Przemysłu Muzycznego w Szczecinie.

Lata siedemdziesiąte – dalsze zmiany i działalność socjalna

Od maja 1970 roku obowiązuje nazwa Wojewódzki Zakład Doskonalenia Zawodowego w Szczecinie. Zakład obejmował swoją działalnością województwo szczecińskie.

W latach 1972–1974 wybudowano ośrodki wypoczynkowe w Mrzeżynie i nad jeziorem Wełtyń. Była to część szerszej działalności socjalnej i organizacyjnej Zakładu, skierowanej do pracowników oraz środowiska związanego z placówką.

W latach 1975–2020 funkcję przewodniczącego Rady Zakładu pełnił **Zbigniew Kiliński**. Od 2021 roku jest Honorowym Przewodniczącym Rady Zakładu.

W latach 1977–2005 prezesem Zakładu był **Jan Osiński**. Był to jeden z najdłuższych i najważniejszych okresów w historii WZDZ. W tym czasie rozwijano sieć placówek, modernizowano bazę dydaktyczną, kontynuowano działalność warsztatową oraz rozszerzano ofertę kształcenia o nowe kierunki. W 1979 roku w Świnoujściu utworzono warsztat gastronomiczny. We wrześniu tego samego roku oddano do użytku zmodernizowany dwupiętrowy budynek przeznaczony dla filii Zasadniczej Szkoły Zawodowej w Trzebiatowie.

Lata osiemdziesiąte – rozwój bazy i działalność produkcyjna

W 1981 roku oddano do użytku budynek przeznaczony dla ośrodka kursowego w Świnoujściu. Było to kolejne wzmocnienie zaplecza lokalowego Zakładu poza Szczecinem.

Zakład regularnie uczestniczył w targach branżowych. W 1985 roku brał udział w Krajowych oraz Międzynarodowych Targach w Poznaniu, prezentując między innymi prasę PMST-6.3, wiertarkę WSD-16, zestawy wypoczynkowe, meble, automat schodowy AS-100, przekąsnik

WZDZ łączy tradycję z nowoczesnością.

fotooperacyjny FO-101, czyszczarkę CzP-1 oraz nagrzewnice parowe i wodne.

W latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych w warsztatach WZDZ powstawały elementy w 85 proc. wykorzystywane w przemyśle okrętowym. Zakład w Trzebiatowie produkował natomiast różnorodne typy trapów dla jednostek pływających budowanych w polskich stoczniach. Świadczy to o tym, że warsztaty szkoleniowe WZDZ łączyły funkcję edukacyjną z działalnością techniczną, usługową i produkcyjną.

Lata osiemdziesiąte były również okresem intensywnej rozbudowy bazy szkolnej i warsztatowej w Stargardzie.

Lata dziewięćdziesiąte – reorganizacja i nowe kierunki kształcenia

W 1992 roku przeprowadzono reorganizację struktury WZDZ. Powstały cztery Centra Kształcenia Zawodowego: w Szczecinie, Stargardzie Szczecińskim, Trzebiatowie i Świnoujściu. Reorganizacja uporządkowała sieć placówek i dostosowała ją do nowych warunków gospodarczych po transformacji ustrojowej.

W 1997 roku uruchomiono Policealne Studium Spedycyjne, a w jego ramach nowoczesną „firmę symulacyjną”, która była formą przygotowania do pracy w warunkach zbliżonych do funkcjonowania rzeczywistego przedsiębiorstwa.

W 1999 roku, w wyniku reformy oświaty, rozwinęło się kształcenie eksternistyczne. W Zakładzie powołano Zespoły Kształcenia Ogólnego i Ekonomicznego działające we wszystkich ośrodkach WZDZ.

Lata 2001–2005 – jakość, informatyzacja i rynek pracy

30 stycznia 2001 roku w Szczecinie rozpoczęła działalność Ośrodek Doskonalenia Zawodowego Nauczycieli. Jego celem było wspieranie kadry pedagogicznej oraz podnoszenie kwalifikacji nauczycieli.

W 2001 roku wdrożono System Zarządzania Jakością zgodny z normą PN-EN ISO 9001:1996, potwierdzony certyfikatem Polskiego Centrum Badań i Certyfikacji. Myśl przewodnia Zakładu, zapisana w polityce jakości, brzmiała: „Satysfakcja Klienta naszym celem”.

W tym samym roku sieć komputerowa WZDZ została podłączona do Akademickiej Miejskiej Sieci Komputerowej. Uruchomiono również stronę internetową oraz system poczty elektronicznej, co stanowiło ważny etap informatyzacji Zakładu.

W 2003 roku rozpoczęto realizację pierwszych projektów finansowanych z funduszy przedakcesyjnych w ramach programu PHARE 2001.

1 października 2004 roku działalność rozpoczęła Agencja Pośrednictwa Pracy, zajmująca się doradztwem personalnym, poradnictwem zawodowym oraz pośrednictwem pracy. Rok później Zakład został wpisany do rejestru agencji zatrudnienia.

Lata 2006–2025 – modernizacja i projekty unijne

Od 1 stycznia 2006 roku funkcję prezesa Zarządu pełni dr **Krzysztof Osiński**. 1 stycznia

Krzysztof Osiński, prezes WZDZ. Obok kadra nauczycielska i młodociani uczniowie i kursanci.

2007 roku nawiązano współpracę z TÜV SÜD jako instytucją certyfikującą. Absolwenci kursów uzyskali możliwość otrzymywania dodatkowego zaświadczenia: „Potwierdzenie ukończenia szkolenia monitorowanego przez TÜV SÜD Polska”.

21 listopada 2007 roku, uchwałą Zarządu Głównego ZZDZ w Warszawie, warsztatom spawalniczym WZDZ w Szczecinie nadano status Krajowego Centrum Szkolenia Spawaczy.

Osobami, które odegrały w tym okresie ważną rolę w rozwoju Zakładu byli **Stanisława Lisiak**, dyrektor Centrum Kształcenia Zawodowego w Stargardzie Szczecińskim w latach 1960–2007 oraz **Ludwik Urbański** – dyrektor Centrum Kształcenia Zawodowego w Trzebiatowie w latach 1977–2010.

W latach 2008–2010 w Szczecinie realizowano program modernizacji budynku, w ramach którego wymieniono stolarkę okienną i drzwiową, docieplono stropy, remontowano dachy oraz wymieniono rynny.

W 2010 roku zakończono remont sali konferencyjno-bankietowej w Stargardzie, przeznaczonej dla 80 osób.

Lata 2011–2015 przyniosły kolejne inwestycje w Szczecinie, obejmujące remont klatek schodowych, holu i portierni wraz z szatnią oraz modernizację infrastruktury technicznej, w tym przyłączy energetycznych, wodnych i centrali telefonicznej.

W tym samym okresie przeprowadzono również szeroko zakrojone prace modernizacyjne w Centrum Kształcenia Zawodowego w Trzebiatowie. Obejmowały one modernizację wielofunkcyjnego boiska szkolnego, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, remont dachu wraz z dociepleniem, remont elewacji szkoły oraz uporządkowanie terenu wokół placówki.

W 2016 roku nawiązano współpracę z firmą ROCA – międzynarodowym producentem armatury łazienkowej, która trwa do dnia dzisiejszego. W ramach współpracy wykonywane są ramy, wsporniki, uchwyty, płyty dna, płyty formy, listwy korony, formy, stoły robocze, wózki transportowe, modyfikacje form itp.

Rok 2018 przyniósł gruntowny remont pracowni gastronomicznej oraz otwarcie

nowoczesnych warsztatów CNC i spawalniczych w Szczecinie.

W 2020 roku w całym budynku wymieniono oświetlenie na energooszczędne LED oraz rozbudowano i wyremontowano parking przed główną siedzibą WZDZ w Szczecinie.

W latach 2020–2021 zaadaptowano nowe pomieszczenia dla szkoły w Szczecinie.

W 2021 roku przewodniczącą rady zakładu została **Anna Stecyk**, pełniącą od 1988 roku funkcję wiceprezesa zarządu.

Lata 2021–2025 to okres gruntownego remontu budynku szkoły w Świnoujściu.

W 2025 roku uruchomiono kierunek kształcenia w zawodzie kucharza w Branżowej Szkole I Stopnia w Szczecinie i Trzebiatowie wraz z zapleczem warsztatowo-gastronomicznym.

W latach 1946–2025 na kursach organizowanych przez WZDZ przeszkolono ogółem 760 tys. osób dorosłych, natomiast szkoły ukończyło ponad 17,5 tys. absolwentów.

Do 2025 roku wartość zrealizowanych projektów unijnych przekroczyła 36 mln zł, a wartość wykonanych inwestycji i remontów w latach 2006–2025 wyniosła 15 mln zł.

WZDZ łączy tradycję z nowoczesnością

Wojewódzki Zakład Doskonalenia Zawodowego w Szczecinie przez dziesięciolecia łączy tradycję rzemiosła z nowoczesnym kształceniem zawodowym. Od pierwszych powojennych kursów i warsztatów przeszedł drogę do nowoczesnej instytucji edukacyjnej prowadzącej szkoły, kursy, centra kształcenia zawodowego, szkolenia dla nauczycieli, projekty rynku pracy oraz działalność doradczą.

WZDZ kształcił młodzież i dorosłych, rozwijał warsztaty praktycznej nauki zawodu, tworzył filie w regionie, modernizował bazę dydaktyczną i elastycznie reagował na zmieniające się potrzeby gospodarki.

Historia Wojewódzkiego Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Szczecinie jest historią instytucji, która aktywnie uczestniczyła w odbudowie powojennego Szczecina, rozwoju szkolnictwa zawodowego na Pomorzu Zachodnim, modernizacji systemu kształcenia oraz przygotowywaniu kolejnych pokoleń do pracy zawodowej.